ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 22ας Ιουνίου 2011 *

Στην υπόθεση Τ-409/09,

Ευρωπαϊκή Δυναμική — Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ, με έδρα την Αθήνα (Ελλάδα), εκπροσωπούμενη από τους Ν. Κορογιαννάκη και Μ. Δερμιτζάκη, δικηγόρους,

ενάγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους M. Wilderspin και E. Manhaeve,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημίωσης για τη ζημία την οποία η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της απόφασης της Επιτροπής της 15ης Σεπτεμβρίου 2004 να απορρίψει την προσφορά της και να κατακυρώσει τη σύμβαση σε άλλον υποψήφιο, στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής και συναφείς προμήθειες σχετικά με τα συστήματα ενημέρωσης της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi, πρόεδρο, E. Cremona (εισηγήτρια) και S. Frimodt Nielsen, δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Ιστορικό της διαφοράς και διαδικασία

1 Η ενάγουσα, η εταιρία Ευρωπαϊκή Δυναμική — Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ, υπέβαλε στις 19 Μαΐου 2004 προσφορά στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής προσφορών FISH/2004/02, η οποία αφορούσε την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής και τις συναφείς προμήθειες σχετικά με τα συστήματα ενημέρωσης της Γενικής Διεύθυνσης (ΓΔ) Αλιείας της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: πρώτη σύμβαση) και η προκήρυξη της οποίας είχε δημοσιευθεί στο Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 14 Απριλίου 2004 (ΕΕ S 73, σ. 61407).

2 Με έγγραφο της 15ης Σεπτεμβρίου 2004, το οποίο η ενάγουσα παρέλαβε αυθημερόν, η ΓΔ Αλιείας πληροφόρησε την ενάγουσα ότι η προσφορά της δεν είχε επιλεγεί και διευκρίνισε ότι οι λόγοι της απόρριψης αυτής είχαν σχέση με τη σύνθεση της ομάδας και την εναλλαγή των μελών της, με τις προτεινόμενες διαδικασίες μεταφοράς των

γνώσεων μετά την περάτωση της εκτέλεσης του σχεδίου, καθώς και με το γεγονός ότι η προσφορά δεν εμφάνιζε την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής. Με το έγγραφο αυτό ενημερωνόταν επίσης η ενάγουσα για το ότι μπορούσε να ζητήσει εγγράφως συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τους λόγους της απόρριψης της προσφοράς της.

3 Στις 16 Σεπτεμβρίου 2004 η ενάγουσα ζήτησε από τη ΓΔ Αλιείας, εκφράζοντας ταυτόχρονα τις αντιρρήσεις της σχετικά με τους λόγους της απόρριψης της προσφοράς της, να της γνωστοποιήσει το όνομα του επιλεγέντος υποψηφίου, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς της και της προσφοράς του επιλεγέντος υποψηφίου για κάθε κριτήριο ανάθεσης, αντίγραφο της έκθεσης της επιτροπής αξιολόγησης καθώς και σύγκριση μεταξύ της χρηματοοικονομικής προσφοράς της και της προσφοράς του επιλεγέντος υποψηφίου.

4 Με έγγραφο της 22ας Οκτωβρίου 2004 η ΓΔ Αλιείας απάντησε στην ενάγουσα ότι όλοι οι υποψήφιοι που είχαν ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με την απόρριψη της προσφοράς τους είχαν λάβει ταυτόχρονα τις πληροφορίες αυτές με έγγραφο της 18ης Οκτωβρίου 2004, το οποίο επισυναπτόταν στην απάντηση αυτή. Με το εν λόγω έγγραφο η ΓΔ Αλιείας παρείχε ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες για την αξιολόγηση της προσφοράς της ενάγουσας, αναφέροντας επίσης αφενός το όνομα του επιλεγέντος υποψηφίου και αφετέρου ότι η προσφορά του είχε γίνει δεκτή επειδή ήταν η οικονομικά συμφερότερη. Τέλος, ανακοίνωνε, υπό μορφή πινάκων, τις μονάδες που είχαν δοθεί στην προσφορά της ενάγουσας και στην προσφορά του επιλεγέντος υποψηφίου για καθένα από τα κριτήρια τεχνικής αξιολόγησης, καθώς και το αποτέλεσμα της χρηματοοικονομικής αξιολόγησης.

5 Η ενάγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στις 25 Νοεμβρίου 2004 και που πρωτοκολλήθηκε ως εισαγωγικό έγγραφο της υπόθεσης Τ-465/04, άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου και νυν Γενικού Δικαστηρίου (στο εξής: Γενικό Δικαστήριο) προσφυγή με αίτημα την ακύρωση του προαναφερθέντος εγγράφου της ΓΔ Αλιείας της 15ης Σεπτεμβρίου 2004.

6 Το Γενικό Δικαστήριο, με απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2008 στην υπόθεση Τ-465/04, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής (που δεν έχει δημοσιευτεί ακόμη στη Συλλογή), ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής να απορρίψει την προσφορά της ενάγουσας και να κατακυρώσει την πρώτη σύμβαση στον επιλεγέντα υποψήφιο.

7 Η ενάγουσα, με έγγραφα που απέστειλε απευθείας στον Πρόεδρο της Επιτροπής στις 7 Οκτωβρίου 2008 και στις 5 Μαρτίου 2009, διατύπωσε τα παράπονά της για τη στάση της Επιτροπής απέναντί της και κάλεσε ουσιαστικά την Επιτροπή να επανεξετάσει όλες τις εκκρεμείς διαφορές, δηλώνοντας ταυτόχρονα ότι ήταν διατεθειμένη να παραιτηθεί από όλες τις προσφυγές ή αγωγές που είχε ασκήσει σχετικά με την κατακύρωση δημόσιων συμβάσεων από την Επιτροπή.

8 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2009 η ενάγουσα άσκησε με τηλεομοιοτυπία την υπό κρίση αγωγή. Για την αποστολή στις 3 Οκτωβρίου 2009 των δεμάτων που περιείχαν το υπογεγραμμένο πρωτότυπο του δικογράφου της αγωγής, καθώς και των αντιγράφων και παραρτημάτων του, η ενάγουσα χρησιμοποίησε τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης επίδοσης αλληλογραφίας.

9 Στις 5 Οκτωβρίου 2009 η Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, επειδή είχε παραλάβει δέμα που περιείχε μόνο αντίγραφα του δικογράφου της αγωγής, ειδοποίησε τον δικηγόρο της ενάγουσας ότι το δέμα με το πρωτότυπο του δικογράφου αυτού δεν είχε ακόμη φθάσει. Κατόπιν αυτού, κατατέθηκαν την ίδια ημέρα στη Γραμματεία αντίγραφα των εγγράφων που έλειπαν και ένα νέο υπογεγραμμένο πρωτότυπο δικόγραφο αγωγής.

10 Στις 16 Νοεμβρίου 2009 η Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου πληροφόρησε την ενάγουσα ότι το νέο πρωτότυπο δικόγραφο της αγωγής, το οποίο είχε κατατεθεί στις 5 Οκτωβρίου 2009, διέφερε από το αντίγραφό του που είχε περιέλθει στη Γραμματεία με τηλεομοιοτυπία στις 25 Σεπτεμβρίου 2009. Κατά συνέπεια, ως ημερομηνία άσκησης της αγωγής ίσχυε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 43, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, η 5η Οκτωβρίου 2009 και όχι η 25η Σεπτεμβρίου 2009.

11 Η ενάγουσα, με έγγραφο της 19ης Νοεμβρίου 2009 που στάλθηκε την επόμενη ημέρα με τηλεομοιοτυπία στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, αφενός δήλωσε ότι είχε παραλάβει το έγγραφο της Γραμματείας της 16ης Νοεμβρίου 2009 και αφετέρου εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους το πρωτότυπο του δικογράφου της αγωγής δεν είχε περιέλθει στο Γενικό Δικαστήριο εμπρόθεσμα και ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι συνέτρεχε περίπτωση ανωτέρας βίας και συνεπώς να αναθεωρήσει την απόφασή του να θεωρήσει την 5η Οκτωβρίου 2009 ως ημερομηνία άσκησης της αγωγής.

12 Στις 26 Νοεμβρίου 2009 η ενάγουσα απέστειλε με τηλεομοιοτυπία στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου ένα έγγραφο με το οποίο εξέθεσε τις περιστάσεις υπό τις οποίες η εταιρία στην οποία είχε αναθέσει την επίδοση του δέματος το είχε απολέσει και επανέλαβε το αίτημά της να θεωρηθεί ως ημερομηνία άσκησης της αγωγής η 25η Σεπτεμβρίου 2009.

13 Στις 3 Δεκεμβρίου 2009 η ενάγουσα πληροφορήθηκε από την εταιρία επίδοσης αλληλογραφίας στην οποία είχε αναθέσει την επίδοση του δέματος ότι το εν λόγω δέμα δεν είχε ανευρεθεί.

14 Η Επιτροπή, με χωριστό δικόγραφο, το οποίο κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 29 Ιανουαρίου 2010, πρόβαλε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ένσταση απαραδέκτου στηριζόμενη στην παραγραφή της αξίωσης αποζημίωσης.

15 Η ενάγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της ένστασης απαραδέκτου στις 14 Απριλίου 2010.

16 Το Γενικό Δικαστήριο, με έγγραφο της 2ας Ιουλίου 2010, έθεσε στους διαδίκους εγγράφως, υπό μορφή μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας, μια ερώτηση σχετικά με το ζήτημα αν εν προκειμένω έχει εφαρμογή το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο αφορά την λόγω απόστασης κατ' αποκοπή παρέκταση των δικονομικών προθεσμιών κατά δέκα ημέρες. Οι διάδικοι απάντησαν εμπρόθεσμα.

Αιτήματα των διαδίκων

17 Με το δικόγραφο της αγωγής η ενάγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει το ποσό των 2 000 000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο μικτό κέρδος που θα είχε αποκομίσει η ενάγουσα από την πρώτη σύμβαση, αν της είχε κατακυρωθεί (το 50 % της αξίας της σύμβασης),

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει το ποσό των 100 000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στη ζημία την οποία υπέστη η ενάγουσα λόγω της απώλειας της δυνατότητας να εκτελέσει τη σύμβαση,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

18 Η Επιτροπή, με την ένσταση απαραδέκτου, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη,

— να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

19 Η ενάγουσα, με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε επί της ένστασης απαραδέκτου, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την ένσταση αυτή.

Σκεπτικό

20 Δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν ένας διάδικος το ζητήσει, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να κρίνει επί του απαραδέκτου χωρίς να εισέλθει στην ουσία. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, η διαδικασία συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Γενικό Δικαστήριο αποφασίσει άλλως.

21 Εξάλλου, κατά το άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν το Γενικό Δικαστήριο είναι προδήλως αναρμόδιο να επιληφθεί προσφυγής ή αγωγής ή όταν η προσφυγή ή αγωγή είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως στερούμενη παντελώς νομικής βάσεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

22 Εν προκειμένω το Γενικό Δικαστήριο θεωρεί ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς από τα έγγραφα της δικογραφίας και ότι δεν χρειάζεται να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

23 Η Επιτροπή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου της αγωγής, ισχυριζόμενη ότι η αξίωση στην οποία βασίζεται η αγωγή έχει παραγραφεί, καθόσον η αγωγή ασκήθηκε μετά τη λήξη της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής που προβλέπεται, κατά το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, στον τομέα της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

24 Η προθεσμία αυτή άρχισε να τρέχει από το χρονικό σημείο κατά το οποίο επήλθε πράγματι η ζημία που ισχυρίζεται ότι υπέστη η ενάγουσα.

25 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ενάγουσα αξιώνει εν προκειμένω την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω του ότι δεν της κατακυρώθηκε η πρώτη σύμβαση και, επικουρικά, αποζημίωση λόγω «απώλειας ευκαιρίας».

26 Κατά την Επιτροπή, η ζημία στην οποία στηρίζονται το κύριο και το επικουρικό αίτημα επήλθε κατά το χρονικό σημείο της λήψης της απόφασης απόρριψης της προσφοράς της ενάγουσας, αφού κατά το χρονικό αυτό σημείο δεν μπορούσε πλέον η ενάγουσα να προσδοκά ότι θα της κατακυρωθεί η πρώτη σύμβαση. Η ζημία επήλθε συνεπώς κατά την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή πληροφόρησε την ενάγουσα ότι η προσφορά της είχε απορριφθεί, δηλαδή στις 15 Σεπτεμβρίου 2004. Επομένως, από την ημερομηνία αυτή άρχισε να τρέχει η προθεσμία παραγραφής, πράγμα που άλλωστε αναγνώρισε έμμεσα η ενάγουσα με το έγγραφο που απέστειλε στις 19 Νοεμβρίου 2009 προς τη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου. Κατά συνέπεια, η αγωγή που ασκήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 2009 είναι εκπρόθεσμη λόγω παραγραφής.

27 Η ορθότητα του συμπεράσματος αυτού επιβεβαιώνεται, κατά την Επιτροπή, από τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 2005, T-140/04, Ehcon κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-3287). Κατά τη σκέψη 43 της διάταξης αυτής, η ζημία που προκύπτει από τη μη ανάθεση της σύμβασης την οποία αφορά η πρόσκληση προς υποβολή προσφορών και η ζημία που προκύπτει από την απώλεια της ευκαιρίας ανάθεσης της σύμβασης αυτής συγκεκριμενοποιούνται κατά την ημέρα της απόρριψης από την Επιτροπή της προσφοράς του αποκλειόμενου από τη διαδικασία υποψηφίου. Η απόρριψη αυτή συνιστά συνεπώς το γεγονός που θεμελιώνει την εξωσυμβατική ευθύνη κατά την έννοια του άρθρου 46, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

28 Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι το Πρωτοδικείο, αφού διαπίστωσε ότι η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει την ημέρα της απόρριψης της προσφοράς από την Επιτροπή, αποφάνθηκε, με τη σκέψη 46 της παρατεθείσας στην αμέσως προηγούμενη σκέψη διάταξης Ehcon κατά Επιτροπής, ότι η προθεσμία αυτή είχε αρχίσει να τρέχει το αργότερο κατά την ημερομηνία κατά την οποία η ενάγουσα είχε παραλάβει τη δεύτερη ανακοίνωση της Επιτροπής που της εξέθετε τους λόγους για την απόρριψη της προσφοράς της.

29 Κατά την Επιτροπή, από τη σκέψη 46 της παρατεθείσας ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξης Ehcon κατά Επιτροπής δεν μπορεί να συναχθεί ότι το Πρωτοδικείο δέχτηκε ότι η ημερομηνία έναρξης της προθεσμίας παραγραφής είναι η ημερομηνία παραλαβής από τον υποψήφιο του εγγράφου με το οποίο η Επιτροπή τού εξηγεί τους λόγους απόρριψης της προσφοράς του. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση στην οποία εκδόθηκε η προπαρατεθείσα διάταξη, δεδομένου ότι η αγωγή έπρεπε ούτως ή άλλως να απορριφθεί ως εκπρόθεσμη, δεν είχε σημασία ο ακριβής προσδιορισμός της ημερομηνίας έναρξης της προθεσμίας παραγραφής. Εξάλλου, το συμπέρασμα αυτό θα ήταν αντίθετο προς το γράμμα της σκέψης 43 της ίδιας διάταξης.

30 Τέλος, το συμπέρασμα αυτό δεν είναι σύμφωνο με τη ratio legis της παραγραφής, η οποία, όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο με τη διάταξη της 18ης Ιουλίου 2002, C-136/01 P, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. I-6565, σκέψη 28), αποσκοπεί στην εξισορρόπηση της προστασίας των δικαιωμάτων του ζημιωθέντος προσώπου και της αρχής της ασφάλειας δικαίου. Η Επιτροπή υπενθυμίζει τη νομολογία κατά την οποία η επακριβής γνώση των πραγματικών περιστατικών δεν καταλέγεται μεταξύ των προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν για να αρχίσει να τρέχει η προθεσμία παραγραφής. Η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι εν προκειμένω, για να αρχίσει να τρέχει η προθεσμία παραγραφής, δεν χρειαζόταν να γνωρίζει η ενάγουσα λεπτομερώς τους λόγους απόρριψης της προσφοράς της. Το γεγονός ότι ισχύει μακρά σχετικά περίοδος παραγραφής αποσκοπεί ακριβώς στην παροχή στην ενάγουσα επαρκούς χρόνου για να συγκεντρώσει τις πληροφορίες αυτές εντός της προθεσμίας αυτής.

31 Η Επιτροπή φρονεί δηλαδή ότι η αγωγή λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης έπρεπε να έχει ασκηθεί μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου 2009, δηλαδή εντός της πενταετούς προθεσμίας από την απόρριψη της προσφοράς της ενάγουσας και κατόπιν της κατ' αποκοπή παρέκτασης της προθεσμίας αυτής κατά δέκα ημέρες λόγω απόστασης.

32 Η Επιτροπή απορρίπτει, τέλος, την επιχειρηματολογία της ενάγουσας σχετικά με τη συνδρομή, εν προκειμένω, περίπτωσης ανωτέρας βίας. Συναφώς η Επιτροπή παρατηρεί ότι, κατά τη νομολογία, η έννοια της ανωτέρας βίας εμπεριέχει ένα αντικειμενικό και ένα υποκειμενικό στοιχείο. Το αντικειμενικό στοιχείο αφορά μη φυσιολογικές και ξένες προς τον ενδιαφερόμενο περιστάσεις, ενώ το υποκειμενικό στοιχείο συνδέεται με την υποχρέωση του ενδιαφερομένου να προφυλάσσεται από τις συνέπειες του μη φυσιολογικού γεγονότος, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα, αλλά χωρίς να υποβάλλεται σε υπερβολικές θυσίες. Ειδικότερα, με την απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2009 στην υπόθεση T-125/06, Centro Studi Manieri κατά Συμβουλίου (Συλλογή

2009, σ. II-69, σκέψη 28), το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει να παρακολουθεί προσεκτικά την εξέλιξη της διαδικασίας και ιδίως να επιδεικνύει επιμέλεια όσον αφορά την τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών.

33 Όσον αφορά το πρώτο στοιχείο, η Επιτροπή φρονεί ότι η καθυστερημένη παράδοση ταχυδρομικού δέματος αποτελεί μεν ασύνηθες, αλλ' όχι και απρόβλεπτο, γεγονός. Ακόμη όμως και αν υποτεθεί ότι η μη παράδοση ενός από τα δύο δέματα που απέστειλε η ενάγουσα αποτελεί μη φυσιολογικό γεγονός, η Επιτροπή θεωρεί πάντως ότι η ενάγουσα δεν επέδειξε την αναγκαία επιμέλεια, αφού αποφάσισε να διαβιβάσει στο Γενικό Δικαστήριο την τηλεομοιοτυπία του δικογράφου της αγωγής όχι απλώς κατά τη λήξη της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής, αλλ' επιπλέον την παραμονή της λήξης της συμπληρωματικής προθεσμίας που είχε χορηγηθεί λόγω απόστασης. Επιπλέον, η ενάγουσα άφησε να παρέλθει μία ολόκληρη εργάσιμη εβδομάδα πριν παραδώσει τα έγγραφα στην εταιρία επίδοσης αλληλογραφίας την τελευταία στιγμή, στις 3 Οκτωβρίου 2009, μολονότι γνώριζε ότι οποιαδήποτε καθυστέρηση της παράδοσης θα σήμαινε τη μη τήρηση της προθεσμίας. Η ενάγουσα συνεπώς αποδέχθηκε με πλήρη επίγνωση, κατά την Επιτροπή, τον κίνδυνο αυτό.

34 Η ενάγουσα, με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε επί της ένστασης απαραδέκτου, αμφισβητεί την ορθότητα του προσδιορισμού του σημείου έναρξης της προθεσμίας παραγραφής στον οποίο προέβη η Επιτροπή. Ειδικότερα, η ενάγουσα απορρίπτει την άποψη της Επιτροπής ότι η προθεσμία παραγραφής άρχισε να τρέχει στις 15 Σεπτεμβρίου 2004, όταν δηλαδή πληροφορήθηκε ότι η προσφορά της δεν είχε γίνει δεκτή. Η ενάγουσα επικαλείται συναφώς τις σκέψεις 44, 45 και 48 της παρατεθείσας ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξης Ehcon κατά Επιτροπής, προς τις οποίες αντιφάσκει η σκέψη 43, στην οποία στηρίζεται η Επιτροπή. Από τις εν λόγω σκέψεις προκύπτει ότι οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο ενάγων μπορεί να ασκήσει το δικαίωμά του για αποζημίωση συντρέχουν μόνον όταν έχουν περιέλθει σε γνώση του οι λόγοι της απόφασης της Επιτροπής και όχι κατά την ημερομηνία κατά την οποία πληροφορείται απλώς το αποτέλεσμα της διαδικασίας του διαγωνισμού. Εν προκειμένω όμως οι λόγοι αυτοί δεν περιήλθαν σε γνώση της ενάγουσας πριν από τις 20 ή τις 23 Οκτωβρίου 2004.

35 Η ενάγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι η σύμβαση στην παρούσα περίπτωση αποτελεί «σύμβαση-πλαίσιο» και ότι συνεπώς δεν επέρχεται ούτε μπορεί να προσδιοριστεί με βεβαιότητα καμία ζημία πριν από την υπογραφή «ειδικής και συγκεκριμένης σύμβασης». Επομένως, η προθεσμία παραγραφής δεν αρχίζει να τρέχει πριν από την υπογραφή «ειδικής και συγκεκριμένης σύμβασης» μεταξύ της Επιτροπής και του επιλεγέντος υποψηφίου.

36 Κατά την ενάγουσα, η αξίωση λόγω της εξωσυμβατικής ευθύνης δεν μπορούσε να έχει παραγραφεί πριν από τις 3 Νοεμβρίου 2009, δηλαδή πριν από την παρέλευση πέντε ετών και δέκα ημερών, με δεδομένη την παρέκταση της προθεσμίας λόγω απόστασης, από το χρονικό σημείο κατά το οποίο η ενάγουσα έλαβε γνώση των λόγων απόρριψης της προσφοράς της από την Επιτροπή.

37 Η ενάγουσα ανασκευάζει επιπλέον το επιχείρημα που η Επιτροπή στηρίζει στην παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 30 διάταξη Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi κατά Επιτροπής, αφού τα περιστατικά της υπόθεσης εκείνης έχουν πολύ μικρή συνάφεια με τα περιστατικά της παρούσας υπόθεσης και δεν είναι συνεπώς λυσιτελή εν προκειμένω. Κατά την ενάγουσα, στις υποθέσεις που αφορούν δημόσιες συμβάσεις, ο υποψήφιος του οποίου απορρίπτεται η προσφορά δεν είναι σε θέση, ενόσω δεν γνωρίζει την επακριβή αιτιολογία για την απόρριψη της προσφοράς του, να εκτιμήσει κατά πόσον η πράξη είναι νόμιμη ή παράνομη, κατά πόσον δηλαδή υπάρχει ζημία, πράγμα που αποτελεί την πρώτη προϋπόθεση για την άσκηση αγωγής λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης κατά της Κοινότητας. Η ενάγουσα φρονεί συνεπώς, στηριζόμενη στη σκέψη 45 της παρατεθείσας ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξης Ehcon κατά Επιτροπής, ότι η κοινοποίηση της αιτιολογίας της απόφασης του κοινοτικού οργάνου αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να εκτιμήσει τη νομιμότητα της διαδικασίας.

38 Επιπλέον, η ενάγουσα τονίζει ότι η Επιτροπή καθυστέρησε ένα και πλέον μήνα να απαντήσει στο αίτημά της και να της εκθέσει τους λόγους της απόφασής της να απορρίψει την προσφορά της και ότι η Επιτροπή αποπειράται τώρα να περιλάβει αυτή την περίοδο απραξίας της στην προθεσμία παραγραφής που ισχύει για την άσκηση αγωγής λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης.

39 Τέλος, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 6 απόφαση Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, με την οποία το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής να μην κατακυρώσει την πρώτη σύμβαση στην ενάγουσα, στηρίζεται κυρίως στην ανεπάρκεια των αιτιολογιών της εν λόγω απόφασης της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η εξήγηση για την απόρριψη της προσφοράς της ενάγουσας δεν περιήλθε σε γνώση της ενάγουσας πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης αυτής του Γενικού Δικαστηρίου, δηλαδή πριν από τις 10 Σεπτεμβρίου 2008.

40 Η ενάγουσα αντικρούει επίσης το επιχείρημα που η Επιτροπή στηρίζει στο έγγραφο της 19ης Νοεμβρίου 2009, δηλαδή ότι το έγγραφο αυτό ισοδυναμεί με έμμεση αποδοχή της έναρξης της προθεσμίας παραγραφής στις 15 Σεπτεμβρίου 2004. Το έγγραφο αυτό συντάχθηκε προληπτικά, σύμφωνα με το άρθρο 43, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, ενόψει αντίκρουσης πιθανών μελλοντικών επιχειρημάτων της Επιτροπής, και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ερμηνευθεί ως αποδοχή της 15ης Σεπτεμβρίου 2004 ως σημείου έναρξης της προθεσμίας παραγραφής.

41 Όσον αφορά το ζήτημα της ημερομηνίας κατά την οποία το Γενικό Δικαστήριο θεώρησε ότι έγινε η κατάθεση του πρωτοτύπου του δικογράφου της προσφυγής, η ενάγουσα ισχυρίζεται καταρχάς ότι δεν υπάρχει καμία διαφορά μεταξύ του κειμένου που στάλθηκε με τηλεομοιοτυπία στις 25 Σεπτεμβρίου 2009 και του πρωτοτύπου που κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 5 Οκτωβρίου 2009, εκτός από την υπογραφή, καθόσον ο δικηγόρος της χρειάστηκε να υπογράψει το κείμενο του δικογράφου της προσφυγής που τυπώθηκε εκ νέου κατόπιν της απώλειας του πρωτοτύπου του δικογράφου αυτού, το οποίο είχε σταλεί μέσω της εταιρίας επίδοσης αλληλογραφίας. Η ενδεχόμενη διαφορά υπογραφής δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 43, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας.

42 Η ενάγουσα ανασκευάζει στη συνέχεια τα επιχειρήματα της Επιτροπής σχετικά με τη μη συνδρομή περίπτωσης ανωτέρας βίας εν προκειμένω. Η ενάγουσα τονίζει ότι όλες οι αναγκαίες για την άσκηση της αγωγής πράξεις διενεργήθηκαν εμπρόθεσμα. Εν πάση περιπτώσει, έστω και αν η καθυστερημένη επίδοση δέματος αποτελεί σοβαρό κίνδυνο, δεν μπορεί να ειπωθεί το ίδιο για την απώλειά του, αφού μάλιστα η αποστολή του δέματος αυτού ανατέθηκε σε εταιρία που ανήκει στην Deutsche Post.

43 Η ενάγουσα αμφισβητεί συνεπώς τις νομολογιακές αρχές που έχει επικαλεστεί η Επιτροπή και υπενθυμίζει ότι εν προκειμένω, αφού απέστειλε εμπρόθεσμα τηλεομοιοτυπία του δικογράφου της αγωγής, φρόντισε να εξακριβώσει, συμβουλευόμενη τον ιστότοπο της εταιρίας επίδοσης αλληλογραφίας, ότι το δέμα που περιείχε το πρωτότυπο και τα παραρτήματα είχε παραδοθεί εμπρόθεσμα, δηλαδή στις 5 Οκτωβρίου 2009. Η Γραμματεία δεν πληροφόρησε την ενάγουσα για τη μη παραλαβή του πρωτοτύπου παρά μόνο το απόγευμα της ίδιας αυτής ημέρας. Η ενάγουσα ήλθε αμέσως σε επαφή με την εν λόγω εταιρία επίδοσης αλληλογραφίας και, μόλις διαπιστώθηκε ότι το δέμα δεν επρόκειτο να ανευρεθεί έγκαιρα, τυπώθηκε νέο αντίγραφο της αγωγής και παραδόθηκε στη Γραμματεία το βράδυ της 5ης Οκτωβρίου 2009.

44 Επομένως, η ενάγουσα, λαμβάνοντας τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη διασφάλιση της εμπρόθεσμης άσκησης της αγωγής, επέδειξε την απαιτούμενη επιμέλεια και δεν μπορούσε να προβλέψει ή, εν πάση περιπτώσει, να αποφύγει την απώλεια του πρωτότυπου δικογράφου.

45 Τέλος, η ενάγουσα ζητεί να εξεταστεί η υπό κρίση περίπτωση ad hoc, καθόσον η απώλεια ενός πρωτότυπου εγγράφου από εταιρία επίδοσης αλληλογραφίας συνιστά καινοφανές και συγχρόνως αμετάκλητο γεγονός.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

46 Δυνάμει του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το οποίο έχει εφαρμογή στην διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 53, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω Οργανισμού, οι αξιώσεις κατά των Κοινοτήτων στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης παραγράφονται μετά πέντε έτη από της επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος. Η παραγραφή διακόπτεται είτε με προσφυγή ή αγωγή που ασκείται στο Δικαστήριο είτε με προηγούμενη αίτηση που ο ζημιωθείς απευθύνει στο αρμόδιο θεσμικό όργανο.

47 Κατά πάγια πλέον νομολογία, η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, μπορεί να θεμελιωθεί λόγω παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων της, εφόσον συντρέχει ένα σύνολο προϋποθέσεων, και συγκεκριμένα η έλλειψη νομιμότητας της προσαπτόμενης στα όργανα συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο ενδιαφερόμενος (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 2006, C-243/05 P, Agraz κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-10833, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, T-175/94, International Procurement Services κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-729, σκέψη 44, και Centro Studi Manieri κατά Συμβουλίου, παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 32, σκέψη 97).

48 Από πάγια νομολογία προκύπτει επίσης ότι η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει εφόσον πληρούνται όλες αυτές οι προϋποθέσεις, από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποκατάστασης της ζημίας, και μάλιστα εφόσον έχει συγκεκριμενοποιηθεί η προς αποκατάσταση ζημία. Ειδικότερα, όταν πρόκειται, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, για διαφορές οφειλόμενες σε ατομικές πράξεις, η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν παραγάγει αποτελέσματα έναντι των ενδιαφερομένων [βλ., συναφώς, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Απριλίου 2007, C-282/05 P, Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-2941, σκέψεις 29 και 30, και της 11ης Ιουνίου 2009, C-335/08 P, Transports Schiocchet - Excursions κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευτεί στη Συλλογή, σκέψη 33, καθώς και τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 27ης Αυγούστου 2009, T-367/08, Abouchar κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευτεί στη Συλλογή, σκέψη 23].

49 Υπενθυμίζεται επίσης ότι η παραγραφή αποσκοπεί στην εξισορρόπηση της προστασίας των δικαιωμάτων του ζημιωθέντος προσώπου και της αρχής της ασφάλειας δικαίου. Η διάρκεια της προθεσμίας παραγραφής καθορίστηκε αφού ελήφθη υπόψη, μεταξύ άλλων, ο χρόνος τον οποίο χρειάζεται ο ζημιωθείς για να συγκεντρώσει τις κατάλληλες πληροφορίες, ενόψει ενδεχομένως της άσκησης αγωγής, και για να εξακριβώσει τα πραγματικά περιστατικά που θα μπορούσε να επικαλεστεί προς στήριξη της αγωγής αυτής (βλ., συναφώς, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 30 διάταξη Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi κατά Επιτροπής, σκέψη 28, τη διάταξη του Πρωτοδικείου Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 2009, T-194/08, Cattin κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευτεί στη Συλλογή, σκέψη 69, και την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 28ης Σεπτεμβρίου 2010, T-247/08, C-Content κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευτεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 54).

50 Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι, κατά τη νομολογία, η ακριβής και εμπεριστατωμένη γνώση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης από τον ζημιωθέντα δεν έχει καμία σημασία, καθόσον η γνώση των πραγματικών περιστατικών δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των στοιχείων που πρέπει να συντρέχουν προκειμένου να αρχίσει να τρέχει ο χρόνος της παραγραφής που προβλέπει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Επομένως, η υποκειμενική εκτίμηση του υποστατού της ζημίας δεν μπορεί να λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του σημείου έναρξης της προθεσμίας παραγραφής της αξίωσης λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας (βλ., συναφώς, την απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2008, C-51/05 P, Επιτροπή κατά Cantina sociale di Dolianova κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-5341, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

51 Εν προκειμένω η ενάγουσα ζητεί, κυρίως, την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω του ότι δεν της κατακυρώθηκε η πρώτη σύμβαση, και συγκεκριμένα ποσό ίσο με το μικτό κέρδος που θα είχε αποκομίσει από τη σύμβαση αυτή (το 50 % της αξίας της σύμβασης). Επικουρικά, ζητεί αποζημίωση λόγω απώλειας ευκαιρίας, ισχυριζόμενη ότι υπέστη συγχρόνως ζημία λόγω της απώλειας της ευκαιρίας να εκτελέσει την πρώτη σύμβαση και ζημία λόγω της απώλειας της ευκαιρίας σύναψης άλλων συμβάσεων, όπως ήταν η σύμβαση που κατακυρώθηκε το 2008 από τη ΓΔ Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας της Επιτροπής κατόπιν της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών MARE/2008/01 (στο εξής: επόμενη σύμβαση), η αρχική αξία της οποίας υπερέβαινε τα 5 εκατομμύρια ευρώ, στον υποψήφιο στον οποίο είχε κατακυρωθεί η πρώτη σύμβαση (στο εξής: ζημία λόγω απώλειας της ευκαιρίας σύναψης των επόμενων συμβάσεων).

Επί της ζημίας λόγω της μη κατακύρωσης στην ενάγουσα της πρώτης σύμβασης και της ζημίας λόγω απώλειας της ευκαιρίας σύναψης της πρώτης σύμβασης

52 Όπως τόνισε το Πρωτοδικείο στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξη Ehcon κατά Επιτροπής, η ζημία λόγω της μη κατακύρωσης της επίμαχης σύμβασης στην ενάγουσα και η ζημία λόγω της απώλειας της ευκαιρίας σύναψης της σύμβασης αυτής συγκεκριμενοποιήθηκαν κατά την ημέρα της απόρριψης από την Επιτροπή της προσφοράς της ενάγουσας και η απόρριψη αυτή συνιστά επίσης το γεγονός που θεμελιώνει την εξωσυμβατική ευθύνη κατά την

έννοια του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου (βλ., συναφώς, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξη Ehcon κατά Επιτροπής, σκέψη 43).

53 Η απόρριψη της προσφοράς της ενάγουσας της κοινοποιήθηκε με έγγραφο της 15ης Σεπτεμβρίου 2004, το οποίο η ενάγουσα παρέλαβε αυθημερόν (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 2).

54 Δεν αμφισβητείται ότι, όπως υποστηρίζει η ενάγουσα, το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 44, 45 και 48 της παρατεθείσας ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξης Ehcon κατά Επιτροπής, δημιουργεί την εντύπωση ότι ανατρέπει τη λύση που έδωσε με τη σκέψη 43 της ίδιας διάταξης, κατά την οποία οι επίμαχες ζημίες συγκεκριμενοποιήθηκαν την ημέρα της απόρριψης της προσφοράς. Όλες όμως οι σκέψεις αυτές πρέπει να ερμηνευθούν εντός του πλαισίου τους και σύμφωνα με τη λογική σειρά τους. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 45, κατά την οποία «όλες οι προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος αποκαταστάσεως της ενάγουσας συνέτρεχαν το αργότερο στις 20 Μαρτίου 1997 [την ημέρα δηλαδή κατά την οποία η ενάγουσα στην υπόθεση εκείνη είχε λάβει γνώση της αιτιολογίας της απορριπτικής απόφασης] και, έτσι, η πενταετής προθεσμία παραγραφής έληξε στις 20 Μαρτίου 2002 το αργότερο», δέχτηκε απλώς ότι η αγωγή στην υπόθεση εκείνη ήταν οπωσδήποτε εκπρόθεσμη, αφού δεν είχε ασκηθεί παρά στις 8 Απριλίου 2004. Αν ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, η τελευταία αυτή διαπίστωση του Πρωτοδικείου δεν μπορεί να δημιουργήσει ζήτημα κύρους της μείζονος προτάσεως του συλλογισμού του, ότι δηλαδή οι ζημίες, όπως είναι οι επίμαχες εν προκειμένω, συγκεκριμενοποιούνται κατά την ημέρα της απόρριψης της προσφοράς και ότι η απόρριψη συνιστά το γεγονός που θεμελιώνει την εξωσυμβατική ευθύνη.

55 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι οι ζημίες που ισχυρίζεται ότι υπέστη η ενάγουσα και για τις οποίες εν προκειμένω έχει ασκήσει κατά της Κοινότητας αγωγή λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης επήλθαν κατά την ημερομηνία της απόφασης της Επιτροπής για την απόρριψη της προσφοράς της ενάγουσας και ότι η προθεσμία παραγραφής της αξίωσης στην οποία στηρίζεται η αγωγή αυτή άρχισε να τρέχει κατά το χρονικό σημείο της κοινοποίησης της απόφασης αυτής στην ενάγουσα, δηλαδή στις 15 Σεπτεμβρίου 2004.

56 Σύμφωνα με το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η προθεσμία παραγραφής διακόπτεται με την άσκηση αγωγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή ή με την υποβολή προηγούμενης αίτησης που ο ζημιωθείς απευθύνει στο αρμόδιο όργανο της Κοινότητας, με δεδομένο εντούτοις ότι στην τελευταία αυτή περίπτωση η παραγραφή διακόπτεται μόνον αν μετά την αίτηση ασκηθεί αγωγή εντός της προθεσμίας που καθορίζεται με βάση το άρθρο 230 ΕΚ ή 232 ΕΚ, ανάλογα με την περίπτωση.

57 Επισημαίνεται ότι τα έγγραφα της 7ης Οκτωβρίου 2008 και της 5ης Μαρτίου 2009, τα οποία απέστειλε η ενάγουσα στον Πρόεδρο της Επιτροπής, δεν περιέχουν κανένα ρητό αίτημα αποκατάστασης της ζημίας και ότι μετά την αποστολή των εγγράφων αυτών δεν ασκήθηκε αγωγή εντός της προθεσμίας που καθορίζεται με βάση το άρθρο 230 ΕΚ ή 232 ΕΚ. Εν πάση περιπτώσει, τα εν λόγω έγγραφα δεν ασκούν καμία επιρροή συνεπώς επί της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής που προβλέπει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

58 Κατά συνέπεια, η πενταετής προθεσμία παραγραφής έληξε, όσον αφορά τα δύο είδη ζημιών που ισχυρίζεται ότι υπέστη η ενάγουσα, στις 15 Σεπτεμβρίου 2009 χωρίς καμία διακοπή.

59 Η ορθότητα του παραπάνω συμπεράσματος δεν αναιρείται από κανένα από τα επιχειρήματα της ενάγουσας.

60 Πρώτον, η ενάγουσα ισχυρίζεται, στηριζόμενη κατ' ουσία στις σκέψεις 45 και 48 της παρατεθείσας ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξης Ehcon κατά Επιτροπής, ότι, για να αποδείξει ότι η συμπεριφορά της Επιτροπής ήταν παράνομη, έπρεπε να γνωρίζει την αιτιολογία της απόφασης της Επιτροπής και ότι δεν έλαβε γνώση της αιτιολογίας αυτής πριν από τις 20 ή τις 23 Οκτωβρίου 2004. Επομένως, η αξίωσή της δεν μπορούσε να παραγραφεί, κατά την ενάγουσα πάντα, πριν από τις 3 Νοεμβρίου 2009, δηλαδή πριν από τη λήξη διαστήματος πέντε ετών και δέκα ημερών από τις 22 Οκτωβρίου 2004, και δεν παραγράφηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 2009.

61 Στο σημείο αυτό αρκεί να τονιστεί ότι, όπως εκτέθηκε ανωτέρω στις σκέψεις 52 και 55, το γεγονός που θεμελιώνει την εξωσυμβατική ευθύνη στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και συγκεκριμενοποιεί τις ζημίες που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο αποκλειόμενος από τη διαδικασία υποψήφιος συνίσταται στην απόρριψη της προσφοράς και όχι στην αιτιολογία της απόρριψης αυτής.

62 Εξάλλου, από τη νομολογία προκύπτει ότι το γεγονός ότι ο ενάγων έκρινε, κατά τον χρόνο της υποβολής του αιτήματος αποζημίωσής του από την Κοινότητα, ότι δεν διέθετε το σύνολο των στοιχείων που θα του επέτρεπαν να αποδείξει επαρκώς κατά νόμο την ευθύνη της Κοινότητας στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας δεν μπορεί, ωστόσο, να εμποδίσει την πρόοδο της προθεσμίας παραγραφής. Πράγματι, αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, θα δημιουργούνταν σύγχυση μεταξύ του διαδικαστικού κριτηρίου, το οποίο αφορά την έναρξη της προθεσμίας παραγραφής, και της εξακρίβωσης της συνδρομής των προϋποθέσεων ευθύνης, στην οποία δεν μπορεί τελικά να προβεί παρά μόνο το δικαστήριο το οποίο καλείται να αποφανθεί οριστικά επί της ουσίας της διαφοράς (διάταξη του Πρωτοδικείου της 17ης Ιανουαρίου 2001, T-124/99, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-53, σκέψη 24).

63 Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται η ενάγουσα επικαλούμενη τις σκέψεις 45 και 48 της παρατεθείσας ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξης Ehcon κατά Επιτροπής, το έγγραφο της ΓΔ Αλιείας της 15ης Σεπτεμβρίου 2004 — δηλαδή η πράξη που είχε προσβληθεί στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 6 απόφαση Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής– περιείχε ήδη μια πρώτη ένδειξη της αιτιολογίας για την απόρριψη της προσφοράς της (βλ. ανωτέρω σκέψη 2). Σκοπός των εγγράφων που απέστειλε στη συνέχεια η ΓΔ Αλιείας ήταν απλώς η παροχή, κατόπιν της αίτησης της ενάγουσας, συμπληρωματικών εξηγήσεων σχετικά με την αιτιολογία αυτή και με τα χαρακτηριστικά και τα πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 3 και 4). Εξάλλου, το γεγονός ότι η λεπτομερής γνώση των λόγων της απόρριψης της προσφοράς συγκεκριμενοποιήθηκε, κατά την ενάγουσα, μερικές ημέρες μετά την αποστολή της κοινοποίησης της απόρριψης αυτής δεν αντιφάσκει προς τη νομολογία που παρατέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 49 και κατά την οποία, για τη διάρκεια της προθεσμίας παραγραφής, λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, ο χρόνος τον οποίο χρειάζεται ο ζημιωθείς για να συγκεντρώσει τις κατάλληλες πληροφορίες, ενόψει ενδεχομένως της άσκησης αγωγής, και για να εξακριβώσει τα πραγματικά περιστατικά που θα μπορούσε να επικαλεστεί προς στήριξη της αγωγής αυτής.

64 Σε τελική ανάλυση, αν η προθεσμία παραγραφής της αξίωσης λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας δεν μπορεί να αρχίσει να τρέχει πριν ο ζημιωθείς σχηματίσει προσωπικά την πεποίθηση ότι έχει υποστεί ζημία, το αποτέλεσμα θα είναι να κυμαίνεται ο χρόνος παραγραφής της αξίωσης αυτής ανάλογα με την υποκειμενική αντίληψη κάθε εμπλεκόμενου προσώπου ως προς το υποστατό της ζημίας, πράγμα που θα ήταν αντίθετο προς την ασφάλεια δικαίου που απαιτείται για την εφαρμογή των προθεσμιών παραγραφής (βλ., επ' αυτού, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 49 απόφαση C-Content κατά Επιτροπής, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

65 Από την άποψη αυτή επιβάλλεται, τέλος, η παρατήρηση ότι, όπως ορθά τονίζει η Επιτροπή, από το έγγραφο της 19ης Νοεμβρίου 2009, το οποίο απέστειλε η ενάγουσα στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, προκύπτει ότι η ενάγουσα θεωρούσε ότι η παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής είχε εκδηλωθεί ήδη με την αποστολή του εγγράφου της 15ης Σεπτεμβρίου 2004 για την κοινοποίηση της απόρριψης της προσφοράς, δεδομένου ότι η ενάγουσα δέχεται έμμεσα ότι η προθεσμία παραγραφής άρχισε να τρέχει από την ημερομηνία αυτή.

66 Δεύτερον, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι, αφού η πρώτη σύμβαση αποτελεί σύμβαση-πλαίσιο, η υπογραφή ειδικής και συγκεκριμένης σύμβασης ήταν αναγκαία προϋπόθεση για την επέλευση ζημίας. Πρέπει πάντως να τονιστεί ότι, κατά τη νομολογία, η προϋπόθεση που αφορά τη με βεβαιότητα ύπαρξη ζημίας πληρούται εφόσον η ζημία επίκειται και μπορεί να προβλεφθεί με αρκετή βεβαιότητα, έστω και αν δεν μπορεί ακόμη να προσδιοριστεί με ακριβή αριθμητικά στοιχεία (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 1987, 281/84, Zuckerfabrik Bedburg κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 49, σκέψη 14· βλ. την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 48 διάταξη Abouchar κατά Επιτροπής, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επιπλέον, η παραγραφή μπορεί να αρχίσει να τρέχει μόνον από το χρονικό σημείο κατά το οποίο έχει επέλθει στην πράξη η χρηματική ζημία [παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 48 απόφαση Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, σκέψη 33]. Στο πλαίσιο όμως μιας διαδικασίας πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών, η ζημία που υφίσταται ο αποκλειόμενος υποψήφιος λόγω του ότι δεν του κατακυρώνεται η σύμβαση και λόγω του ότι χάνει την πιθανότητα της κατακύρωσης αυτής απορρέει αμέσως και άμεσα από την απόφαση απόρριψης της προσφοράς του, ανεξάρτητα από το αν θα υπογραφεί στο μέλλον ειδική και συγκεκριμένη σύμβαση μεταξύ του κοινοτικού οργάνου και του επιλεγέντος υποψηφίου. Για τους ίδιους λόγους πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που πρόβαλε η ενάγουσα για πρώτη φορά με την έγγραφη απάντησή της στην ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ότι δηλαδή εξακολούθησε,

λόγω της σύμβασης-πλαισίου, να υφίσταται ζημία καθ' όλο το διάστημα κατά το οποίο στερούνταν τη δυνατότητα να υπογράψει ατομικές συμβάσεις.

67 Τρίτον, με βάση την ανάλυση που παρατέθηκε ανωτέρω στις σκέψεις 52 έως 55, η ενάγουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί βάσιμα την καθυστέρηση με την οποία η Επιτροπή απάντησε στο αίτημά της να της παρασχεθούν διευκρινίσεις ως προς τους λόγους της απόρριψης της προσφοράς της.

68 Τέταρτον, η ενάγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσία ότι δεν της δόθηκαν πραγματικές εξηγήσεις σχετικά με την απόρριψη της προσφοράς της παρά μόνο την ημέρα της δημοσίευσης της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής στην οποία οφείλεται η ζημία. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το επιχείρημα της ενάγουσας δεν είναι καθόλου σαφές. Εν πάση περιπτώσει, αρκεί συναφώς να υπενθυμιστεί ότι, κατά τη νομολογία, για την έναρξη της προθεσμίας παραγραφής δεν ενδιαφέρει αν η παράνομη συμπεριφορά της Κοινότητας έχει διαπιστωθεί με δικαστική απόφαση [παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 48 απόφαση Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, σκέψη 31]. Κατά τα λοιπά, το Γενικό Δικαστήριο παραπέμπει εν προκειμένω στα εκτιθέμενα ανωτέρω στις σκέψεις 61 έως 64.

69 Τέλος, πέμπτον, η ενάγουσα προβάλλει, με την έγγραφη απάντησή της στην ερώτηση που της έθεσε το Γενικό Δικαστήριο, ένα νέο επιχείρημα, το οποίο στηρίζει αφενός στον ισχυρισμό ότι η απόφαση απόρριψης της προσφοράς της και κατακύρωσης της σύμβασης σε άλλο υποψήφιο δημοσιεύθηκε, όπως και κάθε άλλη απόφαση αυτού του είδους, σύμφωνα με τα άρθρα 118 και 120 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση του Δημοσιονομικού Κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 357, σ. 1, στο εξής: κανόνες εφαρμογής), στη σειρά S της *Επίσημης Εφημερίδας* στις 16 Δεκεμβρίου 2004, και αφετέρου στον ισχυρισμό ότι η ημερομηνία αυτή, καθόσον συνεπάγεται μια προθεσμία που δεν θα μπορούσε να αμφισβητηθεί, αποτελεί το σημείο έναρξης της παραγραφής.

70 Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται ακόμη μια φορά ότι το γεγονός που θεμελιώνει την εξωσυμβατική ευθύνη στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και συγκεκριμενοποιεί τις ζημίες που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο αποκλειόμενος από τη διαδικασία υποψήφιος συνίσταται στην απόρριψη της προσφοράς. Επομένως, η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει από την ημέρα κατά την οποία ο αποκλεισθείς υποψήφιος πληροφορήθηκε προσωπικά την απόρριψη της προσφοράς του και όχι από την ημερομηνία της δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της ανακοίνωσης για την κατακύρωση. Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται επίσης η παρατήρηση ότι, αντίθετα από ό,τι υποστηρίζει η ενάγουσα, η δημοσίευση αυτής της ανακοίνωσης, σκοπός της οποίας είναι η ενημέρωση των τρίτων, είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με το άρθρο 118, παράγραφος 4, των κανόνων εφαρμογής, μόνο για τις συμβάσεις των οποίων η αξία ισούται με ή υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται με το άρθρο 158 των κανόνων αυτών.

71 Με βάση όλες τις σκέψεις αυτές, η πενταετής προθεσμία παραγραφής που προβλέπεται σχετικά με την άσκηση αγωγής λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης έληξε στις 15 Σεπτεμβρίου 2009.

72 Όσον αφορά δε τον ισχυρισμό της ενάγουσας ότι εν προκειμένω πρέπει, λόγω της συνδρομής περίπτωσης ανωτέρας βίας, να ληφθεί ως βάση η ημερομηνία της αποστολής της τηλεομοιοτυπίας αντί για την ημερομηνία κατάθεσης του πρωτοτύπου του δικογράφου της αγωγής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, εν πάση περιπτώσει, η ενάγουσα απέστειλε το δικόγραφο της αγωγής με τηλεομοιοτυπία στις 25 Σεπτεμβρίου 2009, όταν είχε ήδη λήξει η προθεσμία παραγραφής.

73 Η άποψη δηλαδή της ενάγουσας είναι ότι εν προκειμένω έχει εφαρμογή η κατ' αποκοπή παρέκταση της προθεσμίας κατά δέκα ημέρες λόγω απόστασης. Επομένως, αν γινόταν δεκτή η επιχειρηματολογία της ενάγουσας σχετικά με τη συνδρομή περίπτωσης ανωτέρας βίας και γινόταν δεκτή η 25η Σεπτεμβρίου 2009 ως ημερομηνία κατάθεσης του δικογράφου της αγωγής, η αγωγή θα ήταν παραδεκτή. Πράγματι, η ένσταση της παραγραφής, την οποία προτείνει η Επιτροπή, στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι η αγωγή πρέπει να θεωρηθεί ασκηθείσα στις 5 Οκτωβρίου 2009 και όχι, όπως υποστηρίζει η ενάγουσα, στις 25 Σεπτεμβρίου 2009.

74 Η ενάγουσα πάντως, απαντώντας σε έγγραφη ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής εν προκειμένω του άρθρου 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, υποστήριξε ότι η αξίωσή της δεν είχε παραγραφεί, διότι η προθεσμία παραγραφής έπρεπε να παραταθεί, λόγω απόστασης, κατά το κατ' αποκοπή δεκαήμερο χρονικό διάστημα που προβλέπει το εν λόγω άρθρο 102. Συναφώς η ενάγουσα παραπέμπει επίσης στη σκέψη 26 της απόφασης του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, T-571/93, Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-2379), με την οποία έγινε δεκτό ότι η παρέκταση των προθεσμιών λόγω απόστασης ισχύει και στις υποθέσεις εξωσυμβατικής ευθύνης.

75 Πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η παρέκταση λόγω απόστασης αφορά μόνο τις δικονομικές προθεσμίες και όχι την προθεσμία παραγραφής, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και η παρέλευση της οποίας συνεπάγεται την απόσβεση της αξίωσης λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης, χωρίς να μπορεί συνεπώς να παραταθεί λόγω απόστασης [βλ., συναφώς, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιανουαρίου 2002, T-210/00, Biret et Cie κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-47, σκέψεις 19 και 45, και της 21ης Απριλίου 2005, T-28/03, Holcim (Deutschland) κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-1357, σκέψη 74, καθώς και διάταξη του Πρωτοδικείου της 19ης Μαΐου 2008, T-220/07, Transport Schiocchet — Excursions κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευτεί στη Συλλογή, σκέψεις 15 και 35, και παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 49 διάταξη Cattin κατά Επιτροπής, σκέψεις 61 και 65].

76 Συναφώς υπενθυμίζεται επίσης ότι οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η γένεση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας και, κατ' επέκταση, οι κανόνες παραγραφής των αξιώσεων αποκατάστασης της σχετικής ζημίας δεν μπορούν να στηρίζονται παρά μόνο σε αυστηρώς αντικειμενικά κριτήρια. Σε αντίθετη περίπτωση, θα ήταν αβέβαιη η τήρηση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, στην οποία ακριβώς στηρίζονται οι κανόνες που διέπουν την παραγραφή (βλ. την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 50 απόφαση Επιτροπή κατά Cantina sociale di Dolianova κ.λπ., σκέψη 59 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

77 Εξάλλου, το γεγονός ότι οι δικονομικές προθεσμίες, όπως είναι οι προθεσμίες για την άσκηση των προσφυγών, αγωγών και ένδικων μέσων, και η πενταετής προθεσμία παραγραφής της αξίωσης λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας συνιστούν εκ φύσεως διαφορετικές προθεσμίες μπορεί επίσης να συναχθεί από τη νομολογία. Συγκεκριμένα, οι προθεσμίες προσφυγής είναι δημόσιας τάξης και δεν εξαρτώνται από τη βούληση των διαδίκων και του δικαστή, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί για να εξασφαλίζουν τη σαφήνεια και τη βεβαιότητα των εννόμων καταστάσεων. Εναπόκειται επομένως στο Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει, ακόμη και αυτεπαγγέλτως, αν η

αγωγή έχει πράγματι ασκηθεί εμπρόθεσμα (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Ιανουαρίου 2004, Τ-142/01 και Τ-283/01, OPTUC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-329, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ., επίσης, τη διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Νοεμβρίου 2008, C-500/07 P, ΤΕΑ κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευτεί στη Συλλογή, σκέψη 20). Αντίθετα, ο δικαστής δεν μπορεί να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν η αξίωση λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης έχει παραγραφεί (απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαΐου 1989, 20/88, Roquette frères κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 1553, σκέψεις 12 και 13).

78 Επιπλέον, από το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η παραγραφή διακόπτεται είτε με προσφυγή ή αγωγή που ασκείται ενώπιον του κοινοτικού δικαστή είτε με προηγούμενη αίτηση που ο ζημιωθείς απευθύνει στο αρμόδιο θεσμικό όργανο. Η διάταξη αυτή δεν κάνει διάκριση, όσον αφορά τον υπολογισμό της προθεσμίας παραγραφής, ανάλογα με το αν η αιτία της διακοπής της προθεσμίας αυτής οφείλεται στην άσκηση προσφυγής ή αγωγής ή στην υποβολή προηγούμενης αίτησης. Η εφαρμογή όμως της δικονομικής προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η οποία δεν αφορά παρά μόνο τις περιπτώσεις άσκησης ένδικης προσφυγής ή αγωγής, θα είχε ως συνέπεια να διαφέρει το χρονικό διάστημα μετά το οποίο επέρχεται η παραγραφή, ανάλογα με το αν ο ζημιωθείς επιλέγει να προσφύγει απευθείας στον κοινοτικό δικαστή ή να υποβάλει προηγουμένως αίτηση στο αρμόδιο θεσμικό όργανο. Η διαφορά αυτή, που δεν προβλέπεται στο άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, θα είχε ως συνέπεια να εξαρτάται η λήξη της προθεσμίας παραγραφής από ένα μη αντικειμενικό παράγοντα και, επιπλέον, θα συνιστούσε κίνητρο για την επιδίωξη του δικαστικού μάλλον παρά του φιλικού διακανονισμού των διαφορών.

79 Το γεγονός ότι το 1995 το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, με απόφαση που παρέμεινε μεμονωμένη περίπτωση (παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 74 απόφαση Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26), ότι, όσον αφορά την παραγραφή των αξιώσεων λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η παρέκταση λόγω απόστασης κατά τα άρθρα 101 και 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας δεν αναιρεί, παρά την προφανώς αντίθετη άποψη της ενάγουσας, την ορθότητα του συμπεράσματος αυτού.

80 Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι η υπό κρίση αξίωση λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης έχει παραγραφεί, όσον αφορά αμφότερα τα είδη ζημιών που ισχυρίζεται ότι υπέστη η ενάγουσα, αφού η αγωγή ασκήθηκε πέντε και πλέον έτη μετά την επέλευση των ζημιογόνων γεγονότων, υπό την έννοια του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι άλλοι ισχυρισμοί και τα άλλα επιχειρήματα των διαδίκων, άρα ούτε το επιχείρημα σχετικά με την ύπαρξη τυχαίου συμβάντος ή περίπτωσης ανωτέρας βίας.

Επί της ζημίας λόγω απώλειας της ευκαιρίας σύναψης των επόμενων συμβάσεων

81 Όσον αφορά τη ζημία που προέκυψε για την ενάγουσα από την απώλεια της ευκαιρίας να της κατακυρωθούν οι επόμενες συμβάσεις, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί το βάσιμο του αιτήματος της ενάγουσας (βλ., συναφώς, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξη Ehcon κατά Επιτροπής, σκέψη 72).

82 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι, αν της είχε κατακυρωθεί η πρώτη σύμβαση, θα είχε αποκτήσει πολύτιμη πείρα και θα είχε αυξήσει τις πιθανότητες να της κατακυρωθούν και άλλες συμβάσεις, μεταξύ των οποίων ήταν η επόμενη σύμβαση.

83 Όπως όμως υπενθυμίστηκε παραπάνω με τη σκέψη 47, γίνεται κατά πάγια νομολογία δεκτό ότι η γένεση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, και συγκεκριμένα από την έλλειψη νομιμότητας της προσαπτόμενης στα όργανα συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη ο ενδιαφερόμενος.

84 Όσον αφορά καταρχάς την επόμενη σύμβαση, επιβάλλεται πάντως η παρατήρηση ότι η ενάγουσα δεν παρέχει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει τη σχέση μεταξύ της πρώτης σύμβασης και της επόμενης σύμβασης. Επομένως, δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η ύπαρξη οποιασδήποτε σχέσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παράνομης απόρριψης της προσφοράς της ενάγουσας κατά την πρώτη διαδικασία

διαγωνισμού και της ζημίας που θεωρεί ότι υπέστη λόγω της απώλειας της ευκαιρίας να της κατακυρωθεί η επόμενη σύμβαση (βλ., συναφώς, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξη Ehcon κατά Επιτροπής, σκέψη 76).

85 Εν πάση περιπτώσει, η απώλεια ευκαιρίας για την κατακύρωση της επόμενης σύμβασης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πραγματική και βέβαιη ζημία παρά μόνο στην περίπτωση κατά την οποία, αν δεν είχε υπάρξει η υπαίτια συμπεριφορά της Επιτροπής, δεν θα υπήρχε καμιά αμφιβολία ότι η πρώτη σύμβαση θα είχε κατακυρωθεί στην ενάγουσα. Επιβάλλεται όμως να υπογραμμιστεί ότι, στο σύστημα των δημόσιων διαγωνισμών, όπως στην προκειμένη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει σημαντική διακριτική ευχέρεια κατά τη λήψη της απόφασης για την κατακύρωση της σύμβασης (βλ., συναφώς, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξη Ehcon κατά Επιτροπής, σκέψη 77). Επιβάλλεται επίσης η παρατήρηση ότι ο μόνος λόγος για τον οποίο το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η προσφορά της ενάγουσας και κατακυρώθηκε η πρώτη σύμβαση στον επιλεγέντα υποψήφιο ήταν η παράβαση από την Επιτροπή της υποχρέωσης αιτιολόγησης της εν λόγω απόφασης (βλ., συναφώς, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 6 απόφαση Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, σκέψη 80). Επομένως, όχι μόνο η ενάγουσα δεν είχε καμία βεβαιότητα σχετικά με την κατακύρωση της πρώτης σύμβασης, αλλά δεν υπάρχει στη δικογραφία και κανένα στοιχείο στο οποίο να μπορεί να στηριχθεί το συμπέρασμα αυτό.

86 Επομένως, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η ενάγουσα υπέστη ενδεχομένως ζημία επειδή απώλεσε την ευκαιρία να της κατακυρωθεί η πρώτη σύμβαση λόγω της υπαίτιας συμπεριφοράς της ΓΔ Αλιείας, ζημία για την οποία η αξίωση αποκατάστασης έχει εν πάση περιπτώσει παραγραφεί, αυτή και μόνον η απώλεια ευκαιρίας δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής για να προκαλέσει πραγματική και βέβαιη ζημία στην ενάγουσα που να προκύπτει από την απώλεια της ευκαιρίας να συνάψει την επόμενη σύμβαση, στην περίπτωση κατά την οποία γινόταν δεκτό ότι η σύμβαση αυτή εμφανίζει επαρκή σχέση με την πρώτη σύμβαση (βλ., συναφώς, την παρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 27 διάταξη Ehcon κατά Επιτροπής, σκέψη 77).

87 Οι ίδιες σκέψεις ισχύουν κατά μείζονα λόγο για τη ζημία που η ενάγουσα ισχυρίστηκε τελείως γενικά, με το δικόγραφο της αγωγής, ότι υπέστη λόγω της απώλειας της ευκαιρίας να συνάψει άλλες συμβάσεις με την Επιτροπή.

88 Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι το αίτημα της ενάγουσας για αποκατάσταση της ζημίας που της προκάλεσε η απώλεια της ευκαιρίας να συνάψει τις επόμενες συμβάσεις πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο, χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί απόφαση επί του παραδεκτού του.

89 Κατά συνέπεια, η υπό κρίση αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως εν μέρει απαράδεκτη και εν μέρει προδήλως αβάσιμη.

Επί των δικαστικών εξόδων

90 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η ενάγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Δυναμική — Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ στα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 22 Ιουνίου 2011.

Ο Γραμματέας
E. Coulon

Ο Πρόεδρος
J. Azizi